

Nr 501

Av herr **Bengtson** och herr **Nilsson, Ferdinand**, om vissa ungdomsfostrande åtgärder.

(Lika lydande med motion nr 583 i Andra kammaren)

Ungdomen i stort torde väl motsvara de krav samhället ställer på den. De avarter, som framträder, torde tillhöra undantagen och blir kanske ofta refererade på ett överdrivet sätt. Man kan dock inte komma ifrån att ungdomsproblemen är allvarliga. Särskilt synes detta gälla tonåringarna, därvid nära nog lika ofta beträffande flickorna som pojkarna.

Dessa problem synes särskilt framträda i befolkningscentra. Ungdomen där synes ha lättare att komma över sprit, och föräldrarna har oftast större svårigheter att leda ungdomen. Avvikandet från den normala ordningen kommer särskilt till uttryck vid gängbildningar. Särskilt de s. k. raggargängen, som förflyttar sig mellan olika orter, synes inrikta sig på att störa den allmänna ordningen. Härmed avses givetvis inte den motorintresserade ungdomen i allmänhet utan endast de element, som inte fått en positiv inställning till samhället. Dessa är såsom nämnts att beteckna som undantagsfall.

Mycket har under senare år gjorts för att råda bot mot missförhållandena bland ungdomen. Barnavårdslagen har anpassats såväl i förebyggande som återförande syfte. Nykterhetsvården har förbättrats, och verksamheten vid ungdomsskolorna har utformats efter moderna principer. Missanpassad ungdom placeras i goda fosterhem. Man har vidare vidtagit åtgärder för en bättre samverkan mellan hem, skola och föreningsliv.

En företeelse av mycket allvarlig art är ungdomsonykerheten. Efter motbokens avskaffande har antalet för ungdomsfylleri omhändertagna stigit till det tredubbla. Var åttonde fylleriförseelse begås av ungdom, som inte uppnått myndig ålder. Den ökade ungdomsbrottsligheten måste ses i samband med detta.

Åtgärder har vidtagits för att motverka överlåtelse av sprit till ungdomar under 21 år. Straffen för s. k. spritlangning har skärpts, och de som fälls för sådana förseelser kommer på spärmlistor och blir avstängda från inköp av spritdrycker. Situationen är emellertid sådan, att ytterligare skärpningar måste övervägas. Det kan synas nödvändigt med t. ex. en höjning av maximitrafikföret, så att det blir möjligt att anhålla och häkta langare. Vidare bör beslag av rusdrycker få ske hos ungdomar som väcker förargelse eller stör ordningen.

Enligt vår mening har dock för liten uppmärksamhet ägnats förebyggande åtgärder. Att förebygga att ungdomen spårar ur måste ur alla synpunkter vara mer eftersträvansvärt än att åstadkomma även verksamma återförande åtgärder. Enligt vår mening bör således de mer förebyggande åtgärderna komma i förgrunden. Att man måste inrikta dessa förebyggande åtgärder efter vissa olika åldrar gör det hela mer komplicerat. Av största vikt är, att tonåringarna — både pojkar och flickor — vid den tidpunkt då de söker sig ut ur hemmet och får kontakt med andra ungdomar i en större krets inte lämnas utan ledning. Även om det kan sägas att föräldrarna fortfarande har skyldighet att taga omvårdnaden, så räcker föräldrarna ofta inte till. På sina håll har föräldraföreningar eller kvartersföreningar bildats. Dessa har gett ganska gott resultat.

Många kommuner, ideella och politiska organisationer, kyrkans ungdomsorganisationer, frikyrkosamfund och andra sammanslutningar utbildar ungdomsledare. Men brist synes tyvärr fortfarande råda på lämpliga sådana. Åtgärder för sysselsättningar under fritid har inte erhållit erforderligt utrymme. På dessa områden är mycket ogjort. Det är många områden där ungdomens intresse kan fångas. Fritidslokaler, motorbanor, fritids-, jakt- och fiskereservat kan inrättas och intresset väckas för cykelturer och vandringar, segling, rodd och andra fritidssysselsättningar, där ungdomen kan engageras.

De frågor och åtgärder som här berörs bör mer beaktas i arbetet bland ungdomen. Att förebygga måste vara viktigare än att behöva återföra. Självfallet kan inte åtgärder som här berörts förebygga så långt att återförande verksamhet blir onödig. Samhället måste även i fortsättningen räkna med att den återförande verksamheten utbygges.

Vad vi således här vill framhålla är att den förebyggande verksamheten måste utbyggas och ungdomens fritidssysselsättningar mer inriktas mot områden där en positiv miljö påverkar och danar karaktären. Organisationer och andra sammanslutningar som utbildar ungdomsledare måste i vidgad utsträckning erhålla stöd i detta arbete. Att enbart lita till frivilligt insamlade medel för att bestrida kostnaderna för denna utbildning är ej möjligt. Statsmakterna bör nog mer direkt engagera sig på dessa områden. Lämpliga personer bör intresseras för denna utbildning.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla

- 1) om skyndsam undersökning av behovet av ungdomsledare och prövning av möjligheterna till ett effektivare stöd till ungdomsledarutbildningen;
- 2) om skyndsamma åtgärder som kan främja ungdomens intresse för idrott och friluftsliv;

- 3) om undersökning av behovet av fritidsgårdar och andra lämpliga sysselsättningsplatser för ungdomen samt om åtgärder i syfte att främja sådan fritidsverksamhet; samt
- 4) om skyndsam prövning och förslag angående ytterligare åtgärder mot spritlangningen i enlighet med vad i motionen har anförts.

Stockholm den 26 januari 1962

Torsten Bengtson

Ferdinand Nilsson